

МУРНАКЧЫ ШКОЛАДА ПАРТИЯ ОРГАНИЗАЦИЯЗЫ

Эртем-билигин чырык, делгем орунча эге ишти келир үенге салгачыларга ажыдып, коммунисттик нигизделин анык тургузучулары бүгү талаа-биле сайыраңгай, бедик културлук кижилер болуш дээш боттарынын амыр-ышын, бүгү-ле арга-мергежини харам чокка берип чоруур башкыларын ажы-ижи буянын болгаш хундулук. Коммунисттик партия совет школаны коммунизм тургузучуларын кижилеринин эң чугула участогу деп үнелер турар. Мынчаган башкылар коллективинин, нити школанын мурнуна салдынып турар айтырыгларын шиптирээринге, өөредилге-кижизилдегиле ажыдып өскендеринге школа партия аге организациязы шиптирелит ролду ойнаар. Партия организациязын бүгү-ле мурнакчы арга-дуржулаларын хей-айт кинриктиң, идепкейлиг дегенкизи болур ужурул. Республикка мурнакчы школаларын бирээзи болур Тураның №1 школазында башкылар коллективин, оларын партия аге организациязын бо талаа-биле алаан көсүк болуш үр-түннедиге ажыдарыну чоруур келген.

Эге организациязын чокта чаа болуп эртен отчет-соңгулдар чуралында парторганизация секретары Е. Каридова отчеттуг илеткес кылган.

Башкылар коллективини школада комсомол организациязынын болгаш пионер дружиназынын дузанын болгаш өөреникчилерин идея талаа-биле тургушту, эртем-билинге болгаш күш-ажылга чүктүдү, бүдүштү кижилер кылдыр кижизилдер дээш көсүк чедикчилерин чедип алган деп хурал демдегелен.

Школанын башкыларын коммунисттик күш-ажылды коллективин деп бедик атты чедип алды дээш демсез-жил турар. Оон алган хүдээлдеринин бир пунктууна мынча дээш: Башкы бүрүзү удуруп турар класка чүс хуурут өөредилгени, өөреникчилерин 50 хуузу чүдүлгө 4—5 демектерлик кылдыр өөрениг турарын чедип алган турар ужурул. Чогадыкчы мергежили болгаш кызымач чүктүдү негээр. Бо белең эвес сорулганы эртен өөредилге чыдында шулу 14 башкы коммунисттерин иштинде он кижин чедип алган. А коммунисттер Успенская биле Дор-

феев олар чыл дургузуна чүдүлгө чангыс-чангыс багай демектик өөреникчилериде болган. Башкылар коллективинде нитиан-биле чүс хуурут өөредилгени 28 кижин чедип алган.

Коммунисттерин болгаш башкылар коллективинин аразына масса-политиктик болгаш организациястыг ажыдарын чорууду, башкылаан-кынын денелени болгаш мергежилин бедиклиг тургаш, өөредилге шактарында анык, кичээлде дашкар ажыдарын эки организастап келгенин түннедиге, 1964—1965 өөредилге чыдынын программанын школа 98,3 хуу күүсеткен, а чүдүлгө 4 болгаш 5 демектерин өөреникчилерин 44 хуузу чедип алган. Нитиан-биле 1015 өөреникчилерден 16 кижин, а 451 пионерлерден 6 кижин чангыс класска катап олтурган. Школанын комсомол организациязында чангыс-лаа кижин багы өөреним, эртен өөредилге чыдында чүс хуурут өөредилгени чедип алганын өөрүшкү-биле демдегелес арга-жок.

Мындыг түннедигерин коллектив еске школаларын мурнакчы дуржулганын ажыгаш, кичээл бүрүзүгө хынамчалыг бедиклиг чорууду тургаш чедип алган. Бо школада Н. Селина, Е. Матюшкина, А. Бисков, М. Селина ышка өске-даа мурнакчы башкыларын дуржулганын түгүл ошколанын эвес, а республиканын өске-даа школаларын башкыларын улуг соңуурга-биле өөренип турар.

Отчеттуг үенге иштинде партия хуралдарын сес улаа эртирип, өөредилге-кижизилдегиле ажы-биле холбошкан чугула болгаш амдылалчы айтырыгларын акаа чугула-кылды. Партия хуралдарына башкылар арга-дуржулганын солчу, нити коллективке аналгачы ролон көрсүсүшкөн, ажыла иштин улааныншынын берип турган. Бүдүрүлгө өөредилгенин болгаш практиказынын дугайында айтырыгын партия, комсомол болгаш профсоюз хуралдарына чугулаа кылган. Ботта башкылар Л. Габитова биле М. Педенкова эки ажылдап, өөредилгени кижизилдегиле ажыдып-биле холбошкан багай эвес түннедигерин чедип алганын.

Өөредилгенин шынарын экижиде-

ринге техниктик болгаш эртемнер аайы-биле болгаш улуз ужуру-дузалыг. Н. Репинин удурутканы техниктик болгаш республика школаларын делегелениге киргез экспонаттары бедик үнелелди болгаш бирги шаңгалды алган. Ол ышкаш төөгүнү, чурук тырттырынын болгаш өске-даа болгаш мергежилин эвес ажылдаан.

Школа башкыларын болгаш школаларын комсомол аге организацияларын бар. Бо организацияларга хун бүрүнүг дегенкизи, практиктиг дузаны партия аге организациязын база-ла багай эвес көрсүскөн. Мынчаа-даа башкыларын болгаш өөреникчилерин комсомол организацияларын аразына сир-ий харылаа эртен өөредилге чыдында кошпак турган. Партия хуралдарына комсомол ажылын чугулаа турга-даа, секретарьларын илеткес чангыс-лаа катап дымнап көрбөз. Оон ийаи комсомолдун класстар аайы-биле организацияларын башкылар чоруур кичээлге салбайн, оларга даянып ажылдап келген. Районун бо эң улуг школанын комсомол дуржулганын ВЛКСМ райкомунун секретарын, райкомун бюро кижизилдерин чалаарга беши, «чайыс чок» дээш көп олурүшпай турганын коммунисттер шынгын шүгүмчүлөөн. Партия аге организациязын пионер ажылыче кичээлдерин салып турга-даа, чамык башкылар кижизилдегиле ажылын пионер отряддарын дамчыттыр чоруудын чедип албаан.

Классан дашкар ажыларын эртен хейилерин солун эвес апарганын санал берген башкылар шүгүмчүлөөн. Школада бүгү болгаш мергежилин комсомол-пионер клубу кылдыр аде тургузарын коммунист М. Селина санадаан. Оон ийаи физика-математиканы, химияны, географияны, литературага ынакшылдыгларын нитиелдерин тургузарын чедип алганын чугулаа коммунисттер санадаан. Школада болгаш өг-бүлөгө дузалаа комитеттерин, ада-иелер университетиндегиле ажыла чаа дээш-биле акижилерин, башкыларын идея-политиктик денелени, ажыла харысчалганын хун бүрү бедиклиг коммунисттер дугуржуу алган.

Н. ШАНГЫР-ООЛ.

Бодунун ажылынга мастер

Чөөгөйдө Кинаа Ынаалайын удуруп турары №1 хойжу бригаданын төвүндө тарып бооздылган пункттууна барган кижин, мында ахалады кеткен, холунда шипринин туткан анык урун дораан эскерин каар. Ол болза комсомолчу Арна Кунделовна Кукселаа. Ол ам дорт чыл улай ажылап турар.

Арна Кунделовна чүс-чүс баш хойларын тарып бооздып келгеш, чүс-чүс баш хураганнарын ап, улуг ажил-херекти бүүдүрүп келген. Тарып бооздыкчынын ажылы берге болгаш харысчалгы. Маңаа бичиле чүсчүлгө хоймай кылдып болбас. Дагаа ажаакчы чургаларын күзүн санаар, а Арнаның ажилын түнели кижин февраль, март айларда көстүр. Эртен чылын Арна тарып бооздылганын шипи чорутканын биле багай эвес түннедиг болган.

Арна Кунделовна бо чылын тарып бооздылганын хынамчалыг чорудуп турар. Бо хунерде ол 1200 баш хойларын тарып боозаткан болгаш ажылын уламчылапшаан.

Колхоз баштар чери болгаш тускай эртемчилер Арнаны кэдржаан тарып бооздыкчы деп санап, оң ажылын бедик-биле үнелер турар.

С. ТАМБА.
Эртен район, «Чаа орук» колхоз.

Тожу районун «Совет Тыва» колхозунун хойчу аңчызы Бараан Талаа ам 76 хары. Эртен чылын ол 15 кижин, 180 диниң кезин дужаап, бир адыгын олурген. Дуржулгалыг аңчы аңчымыр сезону өгелдери билек тайгаже айттымыр дээш бедиклиг алган.

ЧУРУКТА: Бараан Талаа Сымтыг-Хем аңчымыр ажил-агыл черинде чокта чаа болуп эртен аңчылар хуралында келген, эртен сезонда 38 кижин олурген суралгы кичин Николай Варламов биле чугулаа турар.
Фото К. Шангыр-оолду.

АГРОНОМУН И Н Д И Р И

Куску чаашкынар-биле холбош-тур, Тываның көдө ажы-агыйын мурнуна тургула станицадаа, харын республиканын өске-даа ажил-агыйларын турга ажаап алынышкын болгаш аңгыс аңдылгалыг куш темпелит чоруур турар. Ол чорук хамыктын мурнуна холбошкан дужу-түтүгү болгаш тараларын дужу-жыдында салдырып болган. Бо чылын чакы тарылга соода, чай дургузунда өл-шүк чокчүт эвеш дүшкөн, мынчаган таралар чакын кал-даш, кыска сытыг, чолдак баш-чүдүлгө үнелер чок чаташкан турар, бичил өгелден тараларын үдүрлерин чоруткан херээ чок, чүдө дээрге кургаг чегге тарга болгаш бок үнүштер үренини үнелес, алаа чылар болгаш олар келир чакын дөмей-ле үнүп келир апаар.

Аңгыс аңдылгалыг чорудары-биле тускай агрегаттарын бригадаларга организациялар херек. Чер үдүрлер херекселер сөөртүр ий-бир тракторларын, чер аңдыр үш-беш тракторларын, а ол ышкаш са-

КУСКУ АНДАРЫЛГАНЫ ШЫН ЧОРУДАР

Чүдө дээрге тарыттырмаан эртен аңгыс чегерде «черлик тарга» база эндере үнүп келген-дир. Ону кылдыра шөлдерден тарга саванын арылап аштарын манан херээ чок. Болуп каан саванын аразын үдүрелит, чара тырттып каалтар. Кузун эрте мыңаар үдүрелит каарга, өл-шүкчү болгаш агаар чыгып болза, төгүлген таралар база бок үнүштер үнүп келир.

Хорозунда саванын бөлгөш, сарааттап каан соода, кол аңдырышкыны 18—20 см ханы кылдыр чорудар. Бир эвес агаар кан-даш, хорозунар өл-шүк эвес, кургаг апаар болза, тарга сыптарын үдүрлерин чоруткан херээ чок, чүдө дээрге кургаг чегге тарга болгаш бок үнүштер үренини үнелес, алаа чылар болгаш олар келир чакын дөмей-ле үнүп келир апаар.

Аңгыс аңдылгалыг чорудары-биле тускай агрегаттарын бригадаларга организациялар херек. Чер үдүрлер херекселер сөөртүр ий-бир тракторларын, чер аңдыр үш-беш тракторларын, а ол ышкаш са-

ваң сөөртүп бедер волокушалардыг ийи хире тракторларын мындыг от-рыда быжыгалаар. Ындыг отряд аңгыс аңдылгалыг комплекслиг чорудуп болур.

Бирги ээлчегде баштай ажаап алдынан, олдурулар аразын сайыра-дыр култураларын болгаш чангыс чыдыг ситенин шөлдерин үдүредир ужурут. Оон соода бок үнүштерин үнүп келгенин хире-чегерге-биле хандыр аңдыларын чорудар. Хорозуну кырааг чалдарыг кылдыр арттырбайн, аңдылар соода илтирээр азы дителчек херексел-биле таптай бастырамы албан болур.

Шак мындыг эржеж чугула дүрүм-дери чамдык ажил-агыйларда, харын бистин дуржула станицадаа агрономнар утуп турар. Мынчаган аңдылар аңгыс чегер куш дүжүттү берип турары ховар эвес-тир.

Бистин дуржула станицадаа мындыг чижекти кирип болур. Ийги бригаданын таран кукуруза-зын ажаап алган. Ол шөдө бок үнүштер үренини эндери. Иңчалаа кукуруза төжөн хомери берге деп салды-биле, ук шөдү баштай үдүрелит, шут-ла хандыр аңдыр каалган. Оон түнелги чүч болур! Баш удуз чугулаа болур келир чылын ол шөдө тарга чажарга, бок үнүш «түдүп чир» апаар. Ындыг чегге таран тараны ажаап алдыра 10—20 хуу казылалыг болур. Ол дээрге бок үнүштерин үренини үдүрелит. Оон ийаи, ажаап алдында 138 га кызыл-тас хорозунга бок үнүштер эндери болгаш, ону баш удуз үдүрелит, бок үнүштер

Н. АФОНИН,
агроном.

ШОЖУТТУҢ ЗВЕНОЗУ

Кыргыз Дагбаевич Шожут — Улут-Хем районун «УТКА 25 чыгуу» совхозунун хойчу ажил-чыннарын бирээзи. Оон назын улады берген болза-даа, хей-нитин херээ дээш бот күжүн са-мыр чоруур.

Эл Шожут бо сүт-бараан фермада 15 чыл ажылап, маалым чегерилгенин таарыгып, мал чемини бедиклиг үнелде эвешуу удуруп келген. Коммунист хойчу ажилчы партия организациязын даалгаварын шеп-верин күүсөдип, малга элекшил-

диг чөм-суурну тургузарына организацияг чоруун көргүзүп келген.

Мал чемини бедиклиг оң беш чыл иштинде кирип келген дуржулгалыг коммунисттик удуруп келген эвешууну чы-чыла бедик келген ситени, склозун болгаш өске-даа чемини түнээр болза, муң-муд тонна.

Звено 270 гектар тарымал ситени кезип сарааттап болгаш 7951 тонна ситестү салган. Шожуттун звенозунун кижизилерин

планнын сорулганын күүсеткен, көк-сула ажаалдаанын киркирен-вер. Звено сула ажаап алынышкыны киргенин баштайгы беш хунуна 143,5 тонна көк-суламын кеш, 41 сараатты тургускан.

Совхозтун дирекцияда, партия, профсоюз организациялары сүт-бараан фермазын мал чемин таарыштыр болгаш бедиктер талаа-биле организация чоруун үнелер көрсөт, эл Шожуттун хундул бижиктер-биле, өртектик чүдүлгө-биле шаңгал келген.

Т. ОЧУР-ООЛ.

Советтер нүүсномнарын секретарьларының семинары

Тыва АССР-ин Дзиди Советинин Президиумунун организациязын ажилчы чоннар депутаттарын район, хойрайлар болгаш суурлар Советтеринин нүүсномнарын секретарьларының семинары дүт, октябрь 5-те Кызылда өгелден. Семинар үш хонук угулгучулар.

Семинарны киржикчилер СЭКП ТК-нын сөөдү Плениумнарын шиптирлеринге дүштүр чөр-чөр

Советтеринин сорулгалары, ССЭР-ин Дзиди Советинин бешки сессия-зын шиптирлерин — республиканын чөр-чөр Советтеринин ажил-чоруудалыгын программаны дээр лекциялардан өгелдеш, Советтеринин организация-массалыг ажилдарын талаа-биле анык-буру темаларга 17 хире лекцияларын дынаарлар.

Делегет байдалын дугайында лекцияны олар база дынаарлар.

Партия дугайында ленинчи өөредигиниң үндөзиннери болгаш коллективке партияг ажил

Марксизм-ленинизмниң үндөзиннериниң школазынга дузаламчы

(Уланчызы. Эгези № 231 солунда).

Он шаа болгаш мук коммунисттерлик организацияларын иштиги тургузу чангыс аай болуп шылаваан тодаргай. Улуз бүдүрүлгелерде шектер болгаш салбырлар бар, совхозтарда болгаш колхозтарда салбырлар, бригадалар, фермалар бар, оларда бүдүрүлгелер нити соңуурга-биле каттышкан хей ажилчы чоннар ажыдап турар, мынчаган оларын иштинге организацияг коллектив тургузарына четир салыг коммунисттер турар.

Моон ужурунда 50-ден хей коммунисттер учетта турар партия аге организацияларын райкомун (хооркомун) чөпсөөрелди бедиктерге, салбырларга, участоктарга, совхозтарын салбырларын, колхозтарын фермаларын, бригадаларын партия организацияларын тургузуп болур. Цех болгаш ол чегерлиг организацияны тургузарына үштен эвеш эвес партия кижигүн-перлиг болуру чугула.

Пектин (бригадын, салбырын дээш оон-лаа өскөдөр) партия организацияларын партия аге организацияларын түзүп кезээ болур. Олар бүдүрүлгенин болгаш нити политиктиг амдыралын бүгү айтырыгларын чугулаагы, мынчаа-ла партия аге организациязын устантыг өгелерин элдесейн турар. Чижээ, олар партияга хулаап алышкын дугайында азы оон кижин үдүрер дугайында айтырыгын, ол айтырыг талаа-биле боттарынын бодалын аге организациязын (парткомун) бирозунга азы нити хуралында чугулаа-жып көр кылдыр кириер өгелгит болжолук, ону шиптирелес.

Улут партияг коллективтерге, мынчаган кижигүннери аразын ирас участоктарга тарымал болза, партияга хулаап алышкынын болгаш хулаап алышкын шиптирелес, ажил планын башкаар өгелгит анык туралды чымылармыр болгачок-ла бергедей бээр. Ындыг коллективке ком-

мунисттер-биле ажыла болгаш оларын партия кижигүн эвештерин ортузунга ажылын организациялар берге.

Моон-биле холбоштыр, аге организациязын эргезине кирип турар айтырыгларын чамдыкын пектерин партия организацияларын шиптирелит берип болурун СЭКП-нин Уставында көрүп турар. Ол сорулга-биле 300 ажилчы коммунисттер болгаш кандидаттарын улуг бүдүрүлгелерге обкомун, крайкомун азы эвилел республикаларын компартияларын ТК-ларын чөпсөөрелди-биле аге организацияларын партия комитетин, пек организацияларын аге организация эргези тымысшап, тургузуп болур. Ыш ажылыг болгаш өске-даа чамдык бүдүрүлгө коллективтерин партия комитеттери 100, а колхозтарга болгаш совхозтарга 50 коммунисттер барга тургустунар. 1965 чылдын январда СЭКП-нин 20128 аге организацияларынга партия комитеттери тургустунган турган. Бодунун хулааппында мук ажил кижигүннелер эң улуг бүдүрүлгелерин болгаш албан чедеринин 424 парткомнарын СЭКП-ге хулаап алышкын, партия үчүлүн чорудар, куула херек көөр талаа-биле партия райкомнарын эргези тымысшап.

Эге организация эргелгит цех, бригадала болгаш өске-даа организациялар аге организацияларын устантыг хулааппында шиптузун кылдыр, иңчалаа-лаа шуут тускай организация шык эвес. Ол чангыс аай партия аге организацияларын түзүп кезээ болуп апар, оон парткомунга чагыртыр. Эге организация эргелгит цех организацияларын партияга хулаап алышкын, кижигүннелер үдүрер азы хулааппында кири бижир хемчег хулааппы дугайында шиптирелит бүгү аге организацияны төдөлөп турар парткомга байлалтынар ужурул. 1965 чылдын январ бирде СЭКП-ге 267481 цех парторганизациялар

турган, оон иштинде 161904-ту аге организация эргелгит.

50-ден хей коммунисттер база пекте болгаш ол чегерлиг аге организацияларын иштинге бригадаларга, ээлчеглерге, фермаларга, участоктарга дээш оон-лаа ийаи чегерге, бир эвес мында үштен эвеш эвес кижигүн бар болза, партия болурун тургузуп болур. Партия болуу партруппортту соңуур. 15-тен эвеш кижигүнүг аге болгаш пек организацияларын парторганизациянын секретарын болгаш оон оралакчыын соңуур.

Составында 15-тен эвеш эвес кижигүнүг аге болгаш пек организацияларын парторганизациянын бирозун соңуур, а бирге кижигүннери боттарынын аразынан секретарын болгаш оон оралакчыларын соңуур алдыр. Цех организациязын аге организация эргелгит чегерле партия комитетин соңуур, комитет кижигүннелер боттарында партком секретарын болгаш оон оралакчыларын соңуур. Партия организациязын мындыг структуралар коммунисттер каттыштырып, оларын сыры каттыжылганын, ажыды коллективке партиянын иштиги политиктик болгаш партияг ажилчы башкаар хандырып турар. Эге организация ажилчы чонун коллективин мурнакчы кезээ болушаан, оон ылап организацияттыгын кезээ баа болур.

ЭГЕ ОРГАНИЗАЦИЯ — ПАРТИЯНЫҢ ҮНДЕМИНИ

Эге организация — партиянын массалар-биле харылаанын кол эвешуу, ажылы чонун коллективинде шуут ажылап турар оон бирги организацияг үрүр. Ол партиянын бүгү партияг ажилчы тургузунуу өгелдеш болгаш чугула эвешуу. Партия аге организациязын партиянын бүгү иштиги амдыралы-даа, оон массалар ортузунга хей талааг ажил-чоруудалы-даа дөмей ил-ерээр.

Бүгү коммунисттер партиянын организацияларын бирээзинге маалымга бактап турар болгаш оон контр-роль-биле ажылап турар. Бо ленинчи идея партиянын II съездинде эгелеш болшевиктерин меншевиктерден аңгылаа болгаш III съездинде бээр партия Уставын бирги парграфын формулорвандаа өскөрдү чок кирип турар. Парторганизация чүдө партияга бактап тураларын каттыштырып турар эвес. Организация бүрүзү партия хулааппында өстүрери-биле бодунун коллективинде эки кижилерин шыгыг шипил алдыр чорууду турар. Бо дээрге партия аге организациязын эң чугула хулааппы. Эге организациянын хулааппы чүдө талаа-биле өсүүн дээш эвес, а партиянын херээ дээш, оон Программаны, политиканы амдыралга боттандыр дээш бүдүрелит, турштүр демиселдер алаа кирген тургустун дээш партиянын мурнуна ол харысчалгы. Маңаа кижин бүрүзү партияга талаа-биле эштерини харанлаа көстүп турар болганда, партия кижигүнү бүрүзү партия дээш харысчалгы, партия болурун кижигүн бүрүзү дээш база харысчалгы деп ленинчи негелде алышкын турар. Партияга хулаап алышкын негелдени бичи-лаа кошкылар, «чангыс хоозун шуугачкы партия кижигүнү болур эргел азы аргалыг болурун орунуа, ажылап турар он кижин (сүбүл) боттары партия кижигүнү деп алавааны дээр» дээр дугайында ленинчи айттышкынын хажылары партиянын эрге-ажыктарына чорүшкө.

«Партияга хулаап алышкын болгаш анык коммунисттер кижигүннелер талаа-биле Харьков областын партия организациязын ажылында шыгыг чөптериниң дугайында» СЭКП ТК-нын чокта чаагы лекцияда ол дугайын чаага катап сагыдырган (№ 15 «Партияна

жизнь»). Коммунисттик бедик адынга төдөк чок кижилерин партияга хулаап алганынын ий-чангыс фактыларын беин партияга каража чедирип, коллективте парторганизациянын алдарын кудулар. Партия кижигүнүн ады болгаш ролон бедиктер, партия хулааппын арыг болурун, ийдегил болгаш партияг ажилчы чангыс эвин камгалаары, ону таварыла болгаш кижилерден аргылаары — аге организация эң чугула хулааппы болгаш херээ болур.

Партия организациязын коммунисттер партиянын улуг херезине бердигин чорутка кижизилит, оларын Марксизм-ленинчи өөредилгенин организациялап турар. Ол партиянын теориянын арыг турарынын бирги камгачкыны, марксизм-ленинчизмин ревизионист хажылар дээр камгачкы-лаа оралакчылыктарга удуз, ону догматиктиг тайылбырларынга удуз демиселчи.

Партия организациязы — бо дээрге коммунисттик күш-ажылга-даа, бүдүрүлгенин, колхозтун, албан чегерин, өөредилге чегерин, шериг кезээни болгаш оон-лаа өскөдөр ийитилел-политиктиг-даа, ажил-агый-даа амдыралына аналгачы ролон хандыр талаа-биле дорт ажыды чорууп турар партиянын мындыг эвешуу-дур.

Партия аге организациязын турар, коммунист партиянын бүгү амдыралына илдепкейг кирип турар. Партия — эки-турга организация. Ол бодунун кижигүннелерин сыры каттыжылганын, илдепкейг болгаш меделдин-биле күштүг «Кым-на бодунун партиянын айттырыгларын болгаш салым-чолун кичээлгит өөренип, хандыр болза база бот тускайлап шиптирелит турар болуру» чүдө ол кижин партия кижигүнүн адынга төлөткит деп В. И. Ленин бижээн (Чог., т. 19, армн 134). Эге организация партиянын мурнуна турар айтырыгларын

сайыраңгайлап турар. Иңчалаа-да оларын иштинде кол болгаш боттук чүдүлгө — партиянын иштиги демократия болгаш бүгүлгө чангыс аай чүрүм, удузгучу ажил-чакчыларын өтөтүгү, соңгулалы болгаш соңууртанын, удузгучу болгаш коллективин, бүгү коммунисттерин илдепкейг болгаш бот-тымыгларын хөгжүдери, чугулаапын кынык хостуу болгаш хеделишкенин чангыс элпн — бүгү партиянын болгаш оон организация бурзуну чедикшиг ажил-чоруудалыгын өскөрдү чок албан чүдүлгө болур. Партиянын бүгү удузгучу органдарын соңгулалы аге организацияга эгелээр, алаа бүгү коммунисттер кирип турар. «...Партиянын бүгү херези шуут ийкеп, азы төлөдөкчелер дамчытыр партиянын бүгү кижигүннелер деп эргелдеш база кылды-лаа мылгал чокка чорууду турар» — деп В. И. Ленин бижээн (Чог., т. 11, армн 396). Нити партиянын херектерин-даа, бодунун организациянын херектерин-даа шиптирелдери партия кижигүнүг бурзуну киргизген бир деп эвеш билдирген. Ол бирги ээлчеге коммунисттерлик бедиклиг денеленин база коммунист болурун аргаларын партия ажилында эң-не ажитыг кылдыр ажитлап болур арганы организация бурзуна канчаар тургусканын хамаржыр.

Партия кижигүннелерин элээн хейи соңгулалыг удузгучу органдарын кижигүннелер болуп, партия херектерин удузгучу кирип турар. Девиле республикаларын компартияларын ТК-ларын, крайкомнарын, обкомнарын, хооромнарын, райкомнарын кижигүннелер болгаш кандидаттарын, ол-ла партия ажилчыларын ревизионист камгачкыларын кижигүннелер барык 328 мук коммунисттер, партия аге организацияларын комитеттерин болгаш бироларын кижигүннелер, секретарларын, оларын оралакчыларын, партруппорттар партия организацияларын шуут удузгучу-биле партиянын төдөлтүрген. Соңгулалыг ол хей кижиниң чүдө шөдүт эвес кезээ чүдө партия ажилын кылдып турар. Соңгулалыг органдарын кижигүннелер эң хей хей-иштинг киригиле-биле ажыдап, партия даалганын кол ажылында хостуу үенде күүсөдип турар.

ОЛАРНЫҢ АТТАРЫ ХҮНДҮЛӨЛ САМБЫРАЗЫНДА

СЭМП райкомунун пропаганда болгаш агитация килдизинин база медээ амыл-агыл буюрунун районнар арасынын эргелек черинин кирип келгенин буга, партиянын Барыны-Хемчи райкомунун бюросу болгаш амылчы чон депутаттарынын район Советинин куушечки комитет болуп мурнакчылары чоңтаа чаа районун Хүндүлөл самбыразына кирип.

СЭМП ТК-нын март Пленумунун шийтпирлери амыралга боттандыр дээр демиселе боттарынын шудургу күш-агылы-биле тептиг үлүн кирип турар мурнакчыларга районун амылчы чоннары чоргаланып, оларнын байлаа дуржугазын үлөмүк турар. Чиниз, республиканың алдарлыг малчыны, «Барыны» совхозун

хойжузу Сеглер Ан-олович Оорман бодунун чуткулдуг күш-агылынын база байлаа дуржугазынын ачылында, бо чылын төрүрү чус хойга оонаштыр 108 хураганын менин доктурган. Ола совхозтун саанчызы Хертен Александр — Тыва АССР-ниң Дээди Советинин депутаты. Ол бо чылдын эрткин сөс айларынын дуржугаа бодунга быжылган инен бурзунден 1300 килограмм сүтү саап алган.

Барыны-Хемчик районун Кызыл-Мажалык суурда кижи эмнелгезинин сестрзы Зинаида Васильевна Соболеваны чүгү суурун эвес, харын районун амылчы чоннары хундүлөр. Бодун, аи сепилдиг, мога-шылга чок кызынга барыны-хемчикчилер чоргаланыр. Медициналык хоочун

ажылдакчызы, эмчи сестрзы Зинаида Соболеваның ады районун Хүндүлөл самбыразына кирип.

Аксы-Барлык ортуман шоланың башыны Булуңу Хеймер-олду районун Хүндүлөл самбыразына киригенин ооң өөреникчилери, башкылар коллектив дөткуп турар. Чаа дүмүт дээр демиселдин маадырларынын арасында «Барыны» совхозтун дуржугалыг механизатору Сарылар Доржат бар. Тараа дээр демиселдин амгы шийтпирлиг болгаш изиг түлүк үезинде, ол хун бурда нормазын 175 хуудан куудулат-пайн турар.

А. ДУГЕРЖАА.

Сөөлгү почта-биле

Практикага

Чөөн-Хемчик районун «Чыраа-Бажы» совхозунун Монгуш Дембики бригадирлээн хойжу бригаданы бо чылын эки көргүзүлгөни чедип ап турар. Төрүрү чус баш хойга оонаштыр 93 хураган, нити кодадан 3,2 тонна, азы бир хойдан-на 2,1 кг дүк кыргып алган.

Бригада кышка белеткеди багай эвес чорудуп турар. 156 тонна ситен кезип белеткеди планни 180 тонна кылдыр күсседип, 30 гектар көк сулангы гектар бурзунден 40 центир ногаан масса-ны ажаап алган.

Чыраа-Бажы шоланын 11-ги классчылары 37 кижи башкы М. Севенин уурдулгалы-биле совхозтун Чыраа болгаш Кызыл-Тей кыргалда пункттарында буюрулге практикага эрттирип турар. Өөреникчилер агарлашкында болгаш тарып боозадылга-да кирип, өөренип элбеген чүүлдерин практика-биле көктөш-тырып туралар.

Өөреникчилер агарлашкынын электроагрегат-биле чорудуп туралар. Чыраагы салбыр агарлашкында 3 тонна дүк алыр планныг тургаш, өөреникчилерин дуулашкызы-биле күсүк кыргал-даны дүргөн чорутканы, 3,2 тонна агарын алган.

Салбыр бо кузун 12000 хойжу тарып боозадыр планныг тургаш, ам чүгө 1400 башты боозаткан. Тарып боозадылган техник Шорус-оол биле зоотехник Мира олар оожум темпи-биле чорудуп турары айтса чогуур.

С. ОЯДУП-ООЛ.

Шалыокын

Бадарчы Танзынович Көк «УТКА 25 чылы» совхозта автолакаанын чолчаа-садыг-жызы. Ол бир чыл бурун-гаар салыг шоланын дооскаш, доран-на бодунун мергеж-дин чоп ажылдап эгелзэн.

Бадарчы Танзынович машина-зын камныг эдилеп башкарбы-шаан, совхозтун ырак, чоокта малчынарын аш-чөм, үлөтүр бараалары-биле хандырып келген. Ооң харыялап турары де-вискээринде дыка хой малчынар, фермалар бар. Ыччалда-даа шу-тузун эргик салдылган, малчынар-нын чатгыларын доктаамал күс-сидир аргалыг болуп турар. Бо анык салдыжыны малчынар «бистик аалчымыс хал олу, кай-гамтык шалыктын салдыжы боор-дужип хундүлөл-биле мактап чу-гаалажы бээрлер. Шынал-ла мал-чынардан автолака келбэн деп хоумудалды кижи дыңнаас.

Бараан саарылажынын планны ай санында 150 хуудан кууду-пайн турар. Эки үрө-түнелдиг ажылы дээр бо чылын салыг кооперация хүлүн таварыштыр ову ВЛКСМ-ниң Тыва обкому Хүндүлөл бижик-биле шаңнаа.

Т. ОЧУР-ООЛ.

Кыш өршээвес

дуу пажан дооступ, ажылдагы кири-ри ам-даа билдирмес. Кижилер ду-гайында айтырып бири чергеин дээрин колхоз баштаар чери, пар-ток база-ла утуп турар. Бо чылын малчынарга 10 чуртталга бажыны тудары планда көрдүнгөн бола, ча-гыс-даа бажын ажылдаа кыроон.

Колхозта бар шээр болгаш бода малга хамаарыштыр 720—800 баш хой-хуй турар 2 кажаа база 3 козан инектин кажаалары чок болуп турар. Шээр мал кышталарында 21 эрги кажаанын септелгезин чаа эгелзэн. Хойжулар Көк-оол, Назын, Чамбал оларнын кажааларынын септелгезинче ам-даа кыроон. Хураган ка-дарчылары Савидилин биле Көмбү-нун, хойжулар Манай биле Дотпан-нын кыштал кышталары ам-даа билдирмес. Бо байдал бола, зоовете-ринария ажылдакчыларынын кодан-нарын кажа кышталарынын план-нын безин тургузуп албаанын хе-речизи болуп.

Сын-Мийтея сүт-бараан ферма-зын кажааларынын септелгезинче мынчага чедир кыроон. Ферманың кажаалары ирип баксыраан, чыгыг-лап, септеп кызыр ажылдар эмже-жө, чайын иштин аштап курга-паан, малгаз дээр. Ол ыкшаа Кара-Тейде кажаанын ишти коп-артымаан, инектер кире албас кыл-дыр доктуп калган. Эрткин кыжын өлгөн мал сектери болгаш кажаа иш-тинге чадып турган кижин, саван ка-жаалар иштинде ам-даа чытышаан.

колхозтун кышталарында дезинфек-циялаа чатгыс-даа кажаа чок.

Мал чөмүнүн белеткелин тендик багай организациянын түннелин-де сентябрь 20-ге чедир ситен белет-келини планы чүгө 51,8 хуу, сит-лос салышкыны—5,5 хуу күсседип-тинген. Бар аргаларын херегеп тур-гаш, мал чөмүнүн белеткелин ургу-чудуар тудум, хол кадыры-биле ке-зип ап болуп терең ситенин черле-рин олчаан каапканы харааланыч.

Э-харыскага чок чоруткан, ко-хозтун өвөш-биче белеткеп алган ситенин мал чаа башып чип туруп берген. Кужурул-Булуңда, Кара-Хаада кажаа чок сарыктарын дөстөрүн мал үе чий берген, рай-кууском коллективинин шеф-биле белеткеп бергени 3 тонна ситенин мал төдү чип каан. Кышталарже мал

Мал чөмүнүн белеткеди, дүжүт ажаап алышкыны болгаш кышка уур белеткеп ажылдары капыс-лажы берген турла, колхоз баштаар чери, партия организацияны болгаш кажаа Совет ажил-ишчилерин күш-ажылын, машина-техниканы багай организациястан. Оң түннелинде кайы-даа чугула кампания ала-чайгаар-лаашкыны-биле чоруттунган болгаш чоруп турар. Маана эштер Найдын, Дешки, Дамба оларнын эптежип ту-рары окта таарышпас.

Кыш өршээвес, бүгү-ле арганы ажылдап тургаш, кышталарында белеткеди дүргөн доозар талазы-биле организацияг хемчеглерин алыры Ленин аттыг колхозтун баштаар че-ринден, партия организациязында негетинип келген.

С. МААДЫ.

Парлаттынмаан чагааларнын изи-биле

АЖЫЛДАН ҮНДҮРГЕН

Таңды районун «Совет Россия» колхозунда Наскал эге шоланын эргелекчи болгаш башкызы турган Александр Ночетковтун амылында, аажы-чаңында улуг четкестеринг болуп, үргүлчү аргалап келгенин дугайында кажаа корреспондент бисе чагаа бижзэн.

Ооң чагаазы шыныг болганын хынада илереткен.

Эге шоллага амылдап келген үезинде дуржугаа Ночетков (Дан-зын-оол) теория, методика талазы-биле багай белеткелини көргүскөн. Медээ суурга ооң үргүлчү аргалап, хулиганнап, кижилерге хол чедип, оларны баш сөстөр-биле дорамчылап турганы шын болуп илерзэн. Эрге-лекчи, башкы амылында төлөк чок болганын көргөш, ону амылында үн-дүргөн деп, Таңды районо редакцияга харыялаан.

СУГГАРЫЛГАЖЕ КИЧЭНГЕЙ САЛЫР

Аймырлыг болгаш Терезин хо-жулары—Улуг-Хем районун «На-йрал» совхозунун тараалыг чок чердери. Суггарылга системанын-че доктаамал хайгаарал салбай келгени-биле Аймырлыг болгаш Терезин бугалары элзэн үрелген, суг агымныг моондантик, ботка-лыр бүткен черлерге, бугаларын кол унарынга удаа-дараа тавар-жыр турган.

Суггарылга системаларын ажаалдажыга «Найрал» совхоз-тун дирекциязынын инженер-тех-никтинг амылдакчыларынын бол-гаш агрономдарын кичэңгей салбай келгени-биле Аймырлыг болгаш Терезин бугалары бо ажил-агыл чылында багай ажы-латтыган. Бо бугаларда сугга-тыг тарааларын чамдык участо-гу бо күсүк дүмүт ажаалдажында суггаг чок черлер-биле бир дөмөй кезе куду дүжүтү берип турар. Бир эвес салбырлар эргелекчиле-ри, агрономнар, эң алаңгы гид-ротехниктер бугаларын ажаалда-жыны суггаг салып, суггагчы-ларын күш-ажылын чогуур негелдиз-биле организациястан бо-ла, суггагтыг черлерден совхозтун албешкилдиг дүжүт алыр бүгү аргазы бар турган.

Аймырлыг болгаш Терезин буг-галарында суггагтыг 2165 гектар чер санаттыгынын турар. Бо бүгү черин доозу-биле суггарып ажы-лаар болза, чыл-чыла-ла совхоз дыка хой тарыны ап болуп. Чер-же сугну албешкилдиг сиңирер

дээр ажил-агылар күсүк болгаш чаксы суггарыганын кажаа-биле ажилдап туралар. Суггарыганын ой-шаанда чорудар дээр, сугга-рылга системанын кезээде эме-сескелиг тургузары чугула. Сугга-рылга системанын ашталга, септелгезинче кичэңгей салып, суг-гарыганы ой-шаанда элбешкил-дик чорудуп турар ажил-агылар кажаалашкыны-даа чылда байлаа дүжүтү ап туралар.

Эрткин-даа чылдарын, бо-даа чылдыг дуржугаларында түн-калып кылган. «Найрал» совхоз негелдизинде болгаш Терезин-нин суггарылга системаларын септелгезин августан эгелеп чору-да берген. Ам кол ажилдар доо-зулган. Бугаларга үрелген черлери

хой чыткан суггарылга система-зын тудуунга болгаш септелге-зинче ажылдар совхозта бар тех-никаны Аймырлыг болгаш Терезин бугаларын септелгезинче бүрүн кириген. Бугаларын дыка үрелген черлеринге даш төп, бе-тононаа. Бугалар септелгезинде дуржугаа гидротехниктер Лидия Селезеваның болгаш Зоя Ивано-ваның билдирг ажылдаанын бол-гаш организакчы болганын дем-дегээр чугула.

Ам удаас күсүк чер суггары-лазы Аймырлыг болгаш Терезинге калбарар.

М. ДАБЫП.

Кызылдың көзү ажил-агыл техникумунун суггуулу.

Партия ажилынын эге шоллазын коммунист партия организациязында өртөр, айтыргалыг коллективтин шийтпирлери, ажаа лаасан херек-ти партиянын мурнунга хууда ха-рыялап турар.

В. И. Ленинниң сөзү-биле алырга, «ажылдакчы буюру кедизинде барып «бодунун «дуржугаа» болуп, ооң күжүне болгаш арганынча өң-те тааржыр ажылды алыр, бодунун ча-агынын уруктары болу чүктээр болгаш чазыглары медегер база олардан чаллап билир бодунун арга-лын бүгүндүн караанга көргүзе-ринде бүрүн ажык, соңгудалыг болгаш бүгү-нитиянын контролунун о «чайгар шийлелгези» харын-на эге организациядан эгелээр» (Чог., т. 3, арын 446).

Партия эге организацияга комму-нист бүрүтүнүн партия кижигүнү-түн хуузагезин күсүсип турарын шыныгы хайгаарал турар. Оон-биле кады коммунист партия Уставында бажылдаганын болгаш кама-галдаганын эргелерин бири ээлгече база ол хайгааралды дамчыштыр-ботандырып турар.

Партиянын иштики амыралы-нын нормаларын шыныгы салгыры, партиянын иштики демократизм хөжүдери бол сорулга эвес. Ол бүгү нийтилед амыралынын бүгү та-лаалары партияга ууртулганы сайыраангайлыгынын улаганын. Бо талазы-биле партиянын эге органи-зациялары ажаак улуг ролду ойлап турар. Оларын бири хуузагезин—ажыкчы чон ортузунга ажылдары, Коммунист партияны доктандыр оларны сырый каттыштырары, партиянын политиказын амыралда боттандырынычы, коммунист тур-гузар дээр демиселе массаларын организациялаары болуп.

Коммунизм тургузушкунун бот-тур ажил участтарында ажилдап, буюрулгелерин, колхозтарын, ала-бан черлеринин, өөредилге черлери-нин, чогадыкчы элчилеринин бол-гаш өскөргөндүгү-даа коллективтерин-де каттыжып турар кижилер боттан-дырып турар. Оларда коммунист илепкейлиг ажилдап тудум-на, кол-лектив оларын организацияга бол-гаш ий-политиктиг ажилынын ден-гел бидик болган тудум-на ажил-херек улам чедикчилерин болуп.

Парторганизация буюру бо оң-агай сорулгазыг. Улеттүр бую-рулгезинде эге организация бири

ээлгече күш-ажылын буюрулгучу-дү өсүүн, техниктиг депшиле бот-танын, коллективтин планныг оонадалары болгаш хуузагелери чугаажык күсүсип турары-биле кады продукциянын шынары бели-зин дээр сагыш салыр. Көзү чер-лерде парторганизациялар көзү ажил-агыл продукцияларын буюру-рин көөдөргөргө болгаш өң-те-рин чигиндеринге, ажил-агынын экономиказын буюруларынга СЭМП ТК-нын март Пленумунун тургуз-гу-биле ажылдаганын тургузуп, бу-дурелгенин бүгү алырлары ортула-жык болуп дээр сагыш салыр. Бе-редилге черлеринде парторганизациялар ханы болгаш быжыг бил-биле, эртемниң болгаш мурнакчы дуржугалыг чаа чүдүлери-биле чеп-селген тускай эртемниглерин чуртка бээр дээр хайгааралды күш-тедирер.

Коммунизм шийлелгенин кол ута-шынары буюрулгуч күштерин бүгү тала-биле хөжүдери болуп дээрин барымдаллап турар. Мынча-га партия эге организациязы бири ээлгече бодунун коллективинин бу-дурелге чорудулажы хайгаарал уурдулгун. Мынча-ла-даа бо дээр, партия болгаш ооң организациялары нийтилед амыралынын экономика-тыг болгаш өскө-лаа алырлары шийтпирлери турар каныг-быр административ-хуузагыг орган болуп дээр ол эвес-тир. Партия органи-зациялары буюрулге сорулгаларын шийтпирлээр эртемниң болгаш практиктиг дуржугаларын түннели-рин бодажылыг өөренигени, тускай эртемниглерин, буюрулгени билди-рин салгаларын бүгү талазы-биле өөренип көөрүгө халымып турар. Олар көдүн өртөр туржун ууртуг-ту субъективтиг, «тура-оокуур» шийтпирлери-биле чыгып кыла бе-рези, бодунун эрге-дуулажын ажил-лаш, боттот байдалдарын барымда-лаада, билди кижилерин сүмезин херекке албаан бодунун болгаш бүгү кижилерге албан бодуларын оралаштырып дээр хайгаарал уур-дулгун. «Тускай эртемниглерин ажил-дан, ажил-херектин иштинче кирип, ону чедир өөренип тургаш, каттыш-тырып база бодунун-биле башкылар шийлелгенин көргүскөн коммунист, шак нити коммунист болгончок-ла хоралыг—деп, В. И. Ленин бижзэн (Чог., т. 32, арын 121).

Партия организациязы — каныг-даа ала-чайгарлашкынын дайы-ны. Ол буюрулге, колхоз, институт ууртукчулукун бүгү-ле үнелгип ни-пиативизм, угаангыр эгелзешкип бүрүзү деткир.

Бодунун коллективинин буюрулге ажил-чорудулажын партия органи-зациязынын ууртукчу дээр, кан-ды-бир чүткөн канчаар кылыгыга оперативтиг айтмышкынар бээр эвес-тир. Ооң сорулгазы болза кол-лективтиг сорулгазын тайылбырла-рында, кижилерин, бири ээлгече коммунисттерин шын хууварын хан-дыранды, кижилер буюрунун ажаа лааскан ажилды чогадыжык күсүс-тедирин хандырындаа болуп турар.

Партия эге организациязы пар-тиянын масса-биле харылаазын быжылдап турар. Коллективте агит-саа-массалыг, пропаганда ажилын ол организацияп турар. Партиянын политиказын ажилчы чоннарга та-йылбырлап, оон боттандыр талазы-биле боттот ажил-херекке бодунун коллективин мобилизастап, комму-низм дээр бүгү уластуу демиселин бодунун тургузуп, күш-ажылын уур-дуулажын тодарып алырында кижилер буюрунун дуулап турар. Пар-тия организациязы партиянын те-ориянын пропагандалап, бүгү кижигүн-теринге марксизм-ленинни ми-ровозеренини билдиндир, совет кижилерге буржуа идеологиянын элечеттерин халдыр дээр кан-дыг-даа оралдажышкынырга уур демиселеп турар.

Ажылчы чоннарын бүгү-ле мас-салыг организацияларын партия ба-ла-эге организацияларын дамчыш-тыр ууртукчу турар. Ажылчы чонна-рын массалыг организацияларын ууртукчу—ооң дээр оларын коман-дыларын, оларнын эргелинде кирип турар айтмышкынын шийтпирлери бодунга алыр дээр ол эвес-тир. Партиянын VIII съездинин резо-люциясында мааа хамаарыштыр мынчаар бижзэн: «Ажылчы чонна-рын бүгү организацияларыга: про-фессионал элчилеринге, коопера-тивтерге, көзү коммуналарга бол-гаш өскөргөндүгү— шийтпирлиг сал-дары чаалап алырын болгаш дозу ууртукчу Коммунист партия боду-нун сорулгазы кылдыр салып турар. Советтерге практиктиг, хүн бурчун чуткулдуг ажилы-биле, совет эрге-дуулааларга бодунун аи турштуг болгаш бердигин кижигүннерин деп-

шидери-биле РКП Советтерге үлөш чок политиктиг тергилелде болгаш оларнын бүгү ажилына херек кы-рында контролдуу чаалап алы-журдугу». Ол сорулганы партия со-циализмни тилдери болгаш быжыл-лаары дээр демиселдин чоруп тур-гаш үезинде шийтпирзэн. Ону чагы-рып-бууварынын хемчеглери-биле эвес, а буюрулгенин хемчеглери-биле ажилдап, массага партиянын идея-ларын чедирип турган коммунисттер үлөтүр-чиңа-биле кылган.

СЭМП-нин XII съездинин хүн-дөз алган Программаны коммунизм-нин калбак тургузушкунун үн-нелин нийтилед амыралына хой-нити организацияларын өзүп турар ролун демдегелесинаа, пар-тиянын ол организацияларын уур-туун экижиринин эргелек чугула-ларын айттып турар. Бо бот-боттары харылашкык айттыр. Партия эвес организацияларга болгаш нийтилед-дере хамаарыштыр партиянын уур-туучу ролунун, оон башкыларын, дүжүтүрүчү ажил-чорудулажын өзүшкүн оларнын ролунун хуу-лаанында эвес, а оларнын уур-ду-лажын өскө-биле, а мынчаар-да оларын шын ууртуу дээр хары-салганын бедон-биле холбаштыр тыштып турар. Мынчаар биргээр бо-луп, массалыг организацияларын болгаш нийтиледдерин уур-дуу-лажын улагул турары—оларын ажил-чорудулажын экижиринин оруктарын партия айтты берип, оларнын күженишкенин кат-тыштырып, инициативизм деткип, оларга бодунун ууртулганын сай-зыраангайлыгып турары-биле хол-баштыр болдуруп турар. СЭМП-нин Уставында айттып турары болза: «Партия организацияларын совет, профсоюз, кооператив болгаш ажилчы чоннарын өскө-даа хой-нити организацияларын холгаарла-вас, партияг болгаш өскө оларнын функцияларын холшутууларын, ажилда херек чок параллелизмни болдурбас.

Ажылчы чоннарын өскө органи-зацияларын ажил-чорудулажына партия организациянын кангыг арга-биле салдар чедирип болуруу? Олар-да коммунисттерин дамчыштыр, уур-туу калдарын шийип алырында ду-лааларын дамчыштыр, ол органи-зацияларын кижигүннеринин орту-зунга коммунисттерин ажилын дам-

чыштыр салдар чедирер. Коммуни-стиг буюрун болгаш хууда үлө-дери—ажылчы чоннарын бүгү органи-зацияларыга болгаш нийтилед-дерин партиянын шугуун болгаш директиваларын боттандырынын кол чөспөс болуп.

Коммунисттер кижи буюрунун хе-регелдеринге болгаш негелдизлери-ге дыкынган болуп турары-биле партиянын масса-биле харылаазын быжылдап турар. Партиянын бүгү организацияларыннын мылтыг хүн-дөзгө болза кижилер дугайында, оларнын күш-ажылын болгаш амыралынын байланын могаг чок-чугула хайгалар дугайында, оларнын ма-териалдыг чагай чоруп, культуру-дугаа деңгелде болгаш билин билир дугайында сагыш салгыры болуп. «Бүгү чүвени кижиге, кижинин чагай чоругуна»—партиянын бо програм-малыг принцип—парторганизация-га ууртулга. Бо болза чүгө бую-рулге, чуртталга туду хөжүдери, чүгө кычылдаа таварышкан ко-жажына дуза чедиреринге хамаар-жыр эвес, харын кижилерин меде-релин, кижигүннеринин бедиле-ринге дуулаарына база хамааржыр. СЭМП-нин Программасында болгаш Уставында тайылбырдаганын комму-низм тургузушкунун моральдыг дүрүмүн шыныгы күсүсидир, боду-нун үлөдери, буюрулгелери-биле кол-лективте бүгү эштери ону сагаан турарын чедип алырын СЭМП-нин Уставы партия кижигүнү буюрунунга хуузагезип турар.

Партия эге организациязы — бирократизм, тус черин ажилын хараар чоруктун, күрүнү чүрүмү ууршкыниринин илерзешкенинине эге уур демиселе партиянын чөдө-ниги. Каныг-даа буюрулгеге, ко-жажы, албан черинде ажилдап турар партияг коллектив күрүнү медедээр дээр оралдажышкыны, сандаргай, ажил-агыжы эвес, төчөгелчип чор-уктарга уур бир дугаарында туржур хуузагезип. Мынча-ла, бир эвес партия организациязын шийтпирлиг, партияг турштуг элзеп турар бо-ла, а каныг-бир колхоз, буюрулге, эртем-шиңилел институт ууртуг-чуу «жарак чалар», бодунун баштап турары ажил-агыжын азы албан че-рин ажилынын түннелинде дугайында үрүндөк өтөч берип шы-лаар бек чок болбайн аан. Партия органи-зациязы шугучулдуг чөспөз ажылдаа кирип, күрүненик бол-

„ЧЫРАА-БАЖЫ“ СОВХОЗТУҢ МАСТЕРСКАЯЗЫНДА МЫНДЫГ

«Чыраа-Бажы» совхозтун ма-шина-трактор мастерскаязын де-вискээринге барганнар «кижи базар чер чок» деп чуталап бо-лурлар. Мында ажылдап чок окта-гылапкан, тоймагал каапкан азы ажылдаа кирибзэн, септеттин-мэн машина-чөспөкти, ужу-ба-жы билдирмес кезектерин—чөрле чүнү чок дээр оңу!

Бо дугайын мооң мурнунда со-луннарга чатгыс удаа эвес шу-гучулдуг келген, чогуур черле-рин мурнунга тургустундуу-да турган. Техниктиг ажалдаан чө-рутпайн, кам чок адилдөөндөн совхозтун сүт сөөтүр ийи маши-назы сандан үнгөн. Ооң уламын-дан совхоз маслоспромад машина-хөдөлгөдөр, дериттинмэн машина-га сүт сөөтүр ужурга таваржып, сүтү болгачок-ла ажыдып ту-рар.

Мал чөмөрүнүн белеткелине, дүжүт ажаап алышкынына үш комбайн киришпейн, септеттин-мэнден мастерскаян хери-

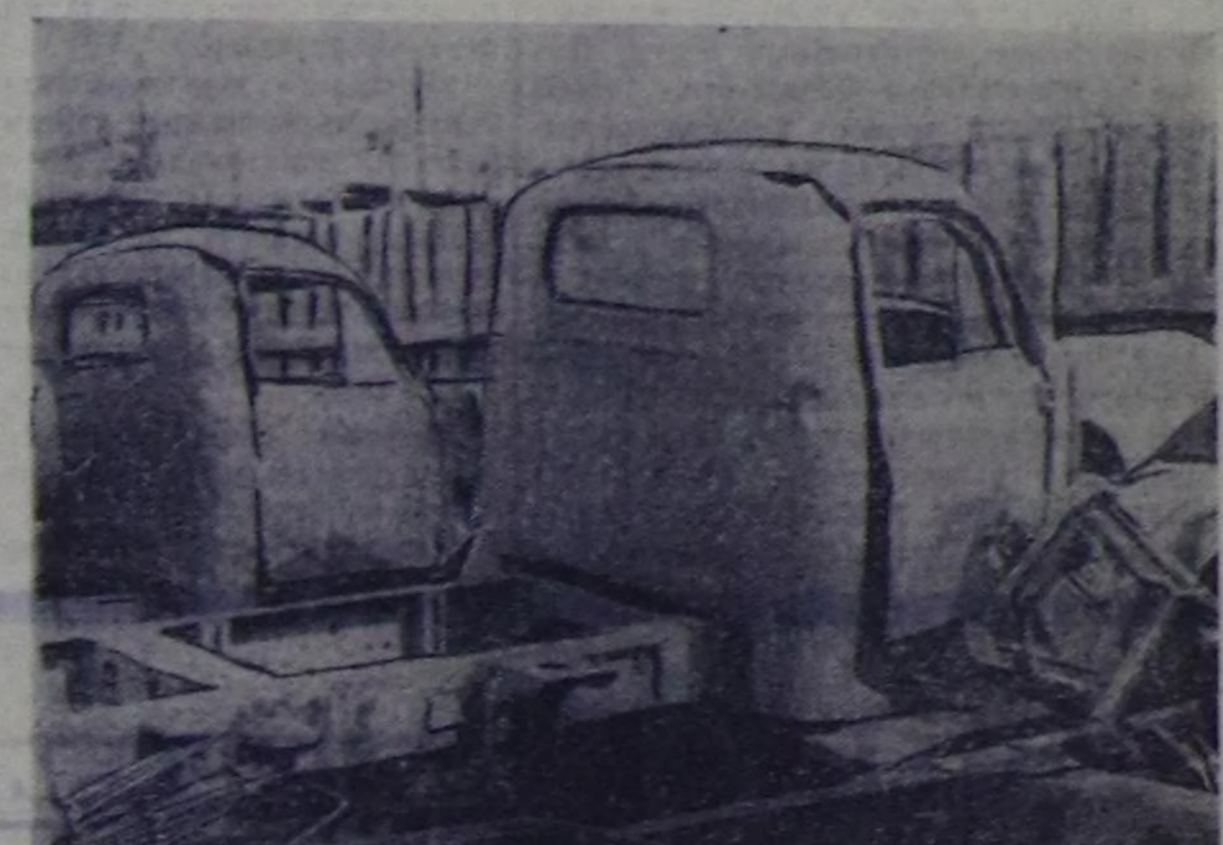
минин иштинде барааны көстүп турбушаан. 1963 чылда буюруп үндүргөн «СК-3» деп 5 комбайн-нарын өрткөн чылын дүжүт ажаап алышкыны доостуру билек, мас-терскаяга экеп тургускан. Олар бо чылын шимчөөн.

Совхозтун кол инженерин аш Баймы-оол, машина-трактор мас-терскаязын эргелекчини аш Старостин, гараж эргелекчини аш Марков бо корум-чүрүм чок бай-далды, ажылдап чок эрги, чаа ма-шина-чөспөкти ажаа бир чүве кыл-дыр көрүп чыдыкканнар. Бо чү-руктарда: үстүндө — тоймагал каапкан сүт машина; адаанда— ажаап алышкынын үезинде херим иштинде ажаа турар комбайннар.

Бо чүруктар болза техниканы эвес, а ону ыдыг байдалга кири-ген кижилерин буюрудап турар деп, номчучу билзе чогуур.

К. ЭНЕР-ООЛ.

Фотоар авторуу.

ДУУНГУ, БӨГҮНГҮ, ДААРТАГЫ КОСМОС

Герман ТИТОВ,

ССРЭ-нин уюдукчу-космонавты, Совет Эвилелинин Маадыры

Баштайгы спутниктер планеталар аразынын станцияларына чедир

1957 чылдын октябрь 4-те СССР-ге делегацияда ан баштайгы Черини кылдымал спутник чедикшиин салып үндүрүп турган. Парламенттин чак чүдүлөр агентилелинин корреспондентин уюдукчу-космонавт Герман Титов-биле ужурашкан, космос делегация шинчилээр талазы-биле түннелдерин болгаш оон перспективанын дугайын чугаалап бээрин оон дилээн.

Айтырыг: Силернин бодалынар-биле алырга, космосту шинчилээр талазы-биле совет кижилерин кол-кол түннелдери кандыгы?

Хары: Ол түннелдерин хемчээли аажок улуг, мындагы оларнын дугайын кыска-биле чугаалаар кончуг берге. Баштайгы кылдымал спутниктер болгаш космик ракеталар эгелеш, Алексей Леонювтин космоске үненинге чедир оркту совет космонавтика эртен. Бистер космоске хонуктуг, хей хонуктуг, чакгыс дүңүг болгаш бөлүк космонавтар ужу-дүшкүннүн кылдылаан бис. Үш космо-навт — Владимир Комаров, Константин Феоктистов база Борис Егоров составыг баштайгы эртем экспедицияны совет космо-навттан ужулуп үнгөн. Черин долгандыр 300 хире дүн-хүнүг аян-чоруктарын кылган. 11 совет космонавтарын ам бүгү деле-гей билер. СССР-нин космонавтары 17 мил-лион ажыг километрин ужулуп эртенер. Ол дээрге Айга чедир 30 ажыг катап ужу-дүшкүн кылган-биле ден хемчээл-дир. Шак мындг космик ужу-дүшкүннүн чедикшиин чоргаларын болур. Итинде космонавтар болгаш беш тонна деңизилг бистин космос корабльдеринин ужу-дүшкүннүн болза, черин кылдымал спутниктерин, планеталар аразы-нын автоматтыг станцияларын дуза-биле Октаргайын бүгү талазы шинчилээр азында чорутууну болур арталыг болган. Чуге сөөлүг үдө бери бис «Кос-мос» сериялыг 80 ажыг кылдымал спутни-терин салып үндүргүзүп бис, олар черин радиациялыг куржаларын, Хүннүг өзек херелешкиинин, магнитиг шугуларнын, полярлыг хааланышкыннын бол-

дуушкуну бистер адырылбас хандыкшы-биле хайгаарап, космос харылаанын эң болбаазын системазын ажылап, оларнын-биле чугаалажып турган бис. Космонавтар-нын кыдыкшылы эки, бердинген програм-маны олар кыдыктыг күсөдип чорутуун би-лири кончуг өөрчүгү болган. Леонювтин космоске адырып үнгени, космонавтын космиктиг тамга чоруп чоразын — ол дээрге бүгү ужу-дүшкүнүн эң-не соңу-ганчуг үзү болганы мылтыг. Корабльден дашкаар үнүшкүн космиктиг бүгү систе-маны, мылтыг бүгү скафандрын бол-баазын болганын ачында күсөттинип шыдагыткан. Космоске үнүшкүн, кабина-же катап аглышкын — эң-не берге сору-га ол. Манга эң-не оварымчалыг болуру негеттинер апар. Мындажык ол бүгү на-рын даалганы күсөдиринге космонавтар Алексей Леонов биле Павел Беллев олар бүгү талазы белеткеттинген турганнар. Олар черге тура-ла стандаларга, деритлерге бол-гаш самолёттарга шенелде эртеринин тус-кай аргаларын эртемденер ажыдап кыл-ган болгаш космиктиг вакуумнун факторун кириштиришкан. Хостуг ужу-дүшкүнүн боттук байдалдарын оларнын дуза-биле аскербейн барып болурунга шак мынчаар чакчыккан турганнар. Корабльден космос-ке үненирин үзүндө космонавтарга таар-жып болуу дег, шак мындг байдал Чер кы-рынга тургустуну ол. Мындагы «Зонд-2» деп өөрдетке корабльдин шю-биле калы улуг барокмерге дерит тургус-кан турган. Космонавтар аяла олуруп ал-гаш, ханы вакуумнун байдалына эртри-генер. Мындыг шенелде үзүндө оларга алаан каш он километр бөдүкчү көлдүгү үнени мынчыл кылдыр сагындарып болган. Оон аягыла, олар өске-даа хей шыдаала-дарын тускай программа баулар эркен. Чижээ, «ТЭ-104» дээр дайнеге шлю-бол-

гаш «Восход-2» корабльдин кабиназын чамдызын дерит тургузарга, ужу-дүшкүн үзүндө самолёт иштинге кыска үдө деңиз чок байдал тыттып келир турган. Шак мы-ндг бөлөн эвес байдалдарга космонавтар шлю-тан дашкаар үнүп, дедир келип, каби-нага хостуг ужулуп чоруп тургалаан.

Айтырыг: Шлю-тан камера дамчытыр космоске үненирин аягыла өске арга чок бе?

Хары: Бар. «Джемай-4» деп ко-рабльге америкаанын кылганы ышкан, космиктиг корабльдин кабиназын адырып-каш, үнүп болурун арга баа бар. Мын-чала-даа, совет эртемденеринин санала-ны арга улам мынаныштыг ышкан-тыр.

Космос делегация шинчилээр талазы-биле СССР-де кылдыгач чүдүлөр болза, плане-таларже баар узун болгаш берге оркту чуге баштайгы базамнар-дыр. Ам-даа хей-нү кылдыр алаар. Кижинин космоске че-дикшиинин үнүп шыдааны планеталар аразынын космиктиг станцияларын түзүп тургузар талазы-биле айтырыгы шин-чилээр артын берип турар. Ол дээрге, — өске планеталарже дорт оркту ажылар ээни ол-дур. Өске планеталарже чорук кы-дыгы, космоске үнүшкүн кылдымаан шанда канчап-даа болдунмас. Кандыг-тыр үрелишкынни эер төлөдө, кайнадын дашкаар үнүп апарын талаас. Экипажты солааш, бир корабльден өскөчкө шинчи-ри, космоска кандыг-бир дузаалаар база монтажтар ажыдаары кылдыр эржекчү чугула алаар. Хүннү болгаш өске-даа пла-неталарны атмосферанын кандыг-даа шап-таразыны чока, мылтыг хайгаараарына херектиг кайгамчык улуг, телескоптарын астрономнар аяла тургустуу чүе болган-да, кижинин космоске үнени ужулуп чо-руу улуг станцияларга ажылаарына

чугула алаар. Мындг станциялардан агаар-ны-даа хайгаарап, аяла-бүрү шинчилелер чорутуп болур, олар бөйдүстү дээр билип алыр, хаалар-биле чедикшиинг деми-сежир талазы-биле улуска дуза чедирер. Корабльден космоска дашкаар үнени Айже болгаш Хүн системазын планеталарынче ужу-дүшкүннүн кылдып, оларга барып хо-нуп болурунга херектиг баш бургуларгы магалдылалды тургузары чугаажык.

Итинде кижилерлиг болур, келир үдөги планеталар аразынын станцияларын чып-аптарын Алексей Леонювтин салгыччылары — космонавтарын отырып ботандырып чаалаас. Мындг станцияларга космиктиг корабльдер Марсче, Венереже болгаш өске-даа планеталарже ужулуп үнүп болулар. Ол аажок ажыктыг болгаш чотумчалыг-даа. Узуг хемчээлг спутник-станциялар чотумчалыг тургузарынын чотумчалыгын космо-навтиканын үндөйлекши Константин Циолковский 1896 чылда-ла санадаан турган. Оон бодаларын ботандырыпче орукка совет кижилер шыгараптай че-дикшиинерин кылганын бодары бери өөрчүгү-дур.

Айтырыг: Космонавтика хөгжүлдезинин перспективалары кандыгы?

Хары: Олар аажок соңуугачыг. Ко-рабльдерин түзүштүрүп алары, космоске хандык-биле синигери ышкан, шак мы-ндг нарын сорулгаларын шинчилээр апар болгай. Ол сорулгаларын кайы кире-үр-үннелг шинчилертинин болурун дугайын чотук чылдарда-ла чугаалап турган. Олар шинчилертинин турар ужу-дуг дээрин черде билдинтир. Кижн тала-зы космоске ужулуп чоруткан, Айга бол-гаш Хүн системазын өске-даа планета-ларынга барып олуртуптар үе ырак эвес.

Айтырыг: «Протон-1» дээр совет кос-миктиг станция Октаргай делегацияны ужулуп чоруп турар болгай. Ол ужу-дүшкүнүн ужу-дузанын силер канчаар үнө-дөр силер?

Хары: Эң бөдүк энергияларын кос-

миктиг кезекчигештеринин дугайында ме-дээлери «Протон-1» черге дамчыдып ту-рар. Ол кезекчигештер болза, планеталар аразында делегацияны чүе миллион миле хире ханы хемчээлинге тыышкан космик-тиг херелдерин составында кирип турар дээрин эртемденер шыныткан. Олар бис-тин планетавысче орукка Октаргайын ка-руп четтинмес делегациянын дамчытыр планеталар аразынын делегация өттүр чырыт-кан дег, үк кезекчигештер чотуг чүдө бүткенил, кандыг болушкуннар ыла иле-реп турарыл дээр дугайында ме-дээлери «чыл» шак мындг эң үнелг информация Черге аккеп туралар. Космиктиг херелдер эртемге канчаар-даа аажок улуг соңуугалды өскүдүп турары-биле оларын бистин планетавысче чүе ажыг лаборато-риалар шинчилеп турар. Мындага оларын черден шинчилээр бир аяла, а-автоматтыг станцияларын дуза-биле космоска шин-чилээр оон-даа улам солун болур. «Про-тон-1»-нин берип турар ме-дээлери Октар-гайда «чедик келгенерин» дугайында хей-хей чак чүдүлери билеп алдырыга ду-залап турар болгай аан. Космиктиг херел-дерин шинчилеп өөрениринге ам беин лы-ка хейү бергенин чугаалаар черек. Ол херелдерин аажок өскөдөйчел илемдеп тура, тускай эртемниглер Хүннүг дашты-кы кырынын хемчээлин тодартылар. Ол хемчээл бистин чырык эртемчиги-сти-10—15 радиус-биле ден болган. Космик-тиг херелдерин кезекчигештеринин «де-халымы» кайгамчык улуг кужун эртемде-нер атомнуг адронн чакымын синигип киреринге база ажылап келгенер. Кос-миктиг херелдерин кезекчигештер болза, Чер кырынга оларын эң-не болбаазын дүгөдөйкчилер-нин дуза-биле беин ап шыдаас, шак мы-ндг улуг энергиялыг болуру ийи. Ити-тин-биле чугаалаарга, космиктиг херелдер болгаш эң күчүлүг энергияларын кезек-чигештер эртемнин моон сонгаары хөг-жүлдезинге улуу-биле дузаалаар апар. (Парламенттин чак чүдүлөр агентилели)

ТЕЛЕГРАФ МЕДЭЭЛДЕР ДАМЧЫДЫП ТУР

Кайгамчык улуг ужу-дузалыг шинчилер

СЭКП ТК-нын Пленумунун бол-гаш СССР-нин Дээди Советинин алдыгы сессиязынын материалдарынче социалисттиг чурттарын солунары улуг соңуугалды салып турар. Со-вет Эвилелинин экономиказын улам ынай хөгжүлдезини сентябрь Плену-мунун болгаш сессиянын шинчилеринин улуг ужу-дузалыг солун-нар били-биле үнелер турар.

Коммунист тургузушкунун бүгү талазына партия биле күрүнө удурулгаларын хевирлерин болгаш аргаларын сайыраптайжылар тала-зы-биле төлөвилетинген шугууну Ленинни партияны чайгылыш чок шыны-биле чорутуп турарын СЭКП ТК-нын сентябрь Пленумунун ажы-ды көргүскөн деп, «Работническо де-ло» солун мурунку чүдүлө билжээ. СЭКП Топ Комитети экономиканын айтырылгын шинчилерде ажи-лын болгаш чогадыкчы чорукту, баулу эртемчи көрүшкүнүн үлгери, экономиканы хөгжүлдезинин дүрүм баулар чүдүлери хандыр би-лирин база дагын көргүскөн.

Совет Эвилелинин тайынга ынак-шыдыг даштыкы политиказы, со-циалисттиг чурттар-биле аяк-дуна найыралды быжыгалаар даш, импе-риалистерин агрессия үдүлгелде-ринге өйтур шавышкынны берби-шаан, капиталисттиг чурттар-биле ажыктыг калы аякыдагыткан кал-бары даш оон чүдүлүг Плену-га бээрлер багыткатыгач деп, ол солун демделгээ.

ССРЭ-нин Дээди Советинин алды-гы сессиязынын ажылынын дугайын лындагыткан, социалисттиг чур-тарын солунары «Улетуун эрде-леп башкаарын улам ынай ажи-дер дугайында» СССР-нин Министр-тер Чөвүлелинин Дагазынын бирг оралакчысы М. Т. Маэровтун илет-келин лопчулап парлаан.

Югославиянын «Борба», «Полити-

ДӨРТӨН БЕШТЭЭН

МОНТЕВИДЕО. (СЭТА). Уругвай-нын Компартиязын (УКП-нин) 45 чыл оюнга холбайыр Пеньяраль ор-дунга — чуртун эң улуг залына массалыг митинг болган. УКП-нин ТК-зынын бирги секретары Родней Армисени СЭКП-нин төлөөлөрүнүн баштыгы В. И. Степанов болгаш оон-даа өскөдөр аяла чүе чугаалаан.

Уругвайнын Компартиязын СЭКП ТК-нын байырыг чагаазын мончаан В. И. Степановтун чагаазын димитиг адыш таскаашкынары-биле болгаш «Ленинин Компартияны дегерези!» «Уругвай болгаш совет улустарын аразында найырал бы-жыгып турат!» деп кыйгылар-биле уткан. СЭКП ТК-нын мурунда В. И. Степанов уругвай коммунисти-ге белек кылдыр Ленинни портрети берген. Уругвайнын национал ма-дыры Хосе Артигастын херек турса-каалын совет төлөөлөргө берген.

Чуртка политика талазы-биле ко-руттагыларын хостарын негеп турар резолюцияны чыгыткан чак-гыс эң-сепкилг чүдүлүгүгөн. Америк империализминин Вьетнама агрессия политиказын, АКШ-тын конгрессинин төлөөлөкчилер пала-тазынын латин-америк улустарын ха-маарышпас чорутууга болгаш бот эр-деинге удуз утканга чүдөк-бузар шинчилер олар киле-биле бургу шапкаан.

Бө митингге он муң ажыг кижн киришкен.

Й. Ленардтын чугаазы

ПРАГА. Чехословакиянын улусчу армиязын 21 чыл он-биле холба-тыр байырыг туралга чүе чугаалап турган. ЧКП ТК-нын Президиумунун кержити, СССР-нин чазанын дарга-зы Йозеф Ленард фашизмни чыла шааарына Совет Эвилелинин бүгү делегация төөгүлүг тилдегизин он-залап демделгээ. Делегациянын ийги дайынганга Совет Эвилелинин, оон маадырыг удузуун болгаш армия-зынын төөгүлүг хостакчы ачы-аы-ралын кызыгаар чок үнелер турар бис — деп, ол чугаалаан.

Чехословак партия-күрүнө төлө-леринин чотка чак Совет Эвилели-ге чоразына хамаарыштыр Й. Ле-нардтын меделгээни:

— Делегацияны агмы байдалынын кол айтырылгынга, делегация коммунист шинчилеринин бол-гаш делегациянын социалисттиг систе-манын чакгыс эвин база сырыг каттыгышкыннын улам ынай бы-жыгалаарга бистин чугаалажыш-кыннарымыс үзүл-болалдарын чак-гыс эптин база дагын бадыткан.

оралкычы Макс Зафрин улап чо-руур. Хоорайнын муң-муң чуртга-чылары аалчыны чылы-биле ут-кан. Швейрин вокзалынын чанынга ба-йырыг митинг болган.

Даштыкы хевир-байдалын алырга, үш-үдүрүм бу-дүдүлүгүг, сагындаар элалы аныктарын Стокгольм-нун куудумуларына көрүп болур. Олар элал-ээн хеп кеткен, бажынып дүтүн эктиге чедир муз бажырып ал-ган чорутулар. Ол дээрге — алты-кышкылг ыла-биле сенага уран чүдүлүн «аа угланышкын» болуп күш-түг динилып кээр «битилерин», «чүдүлү чорур даштарын» база аныктарын өске-даа эстрада бөдүк-

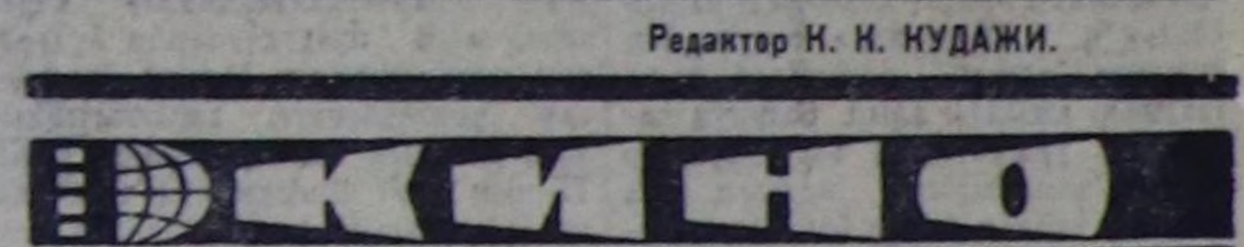
теринин чалбарыкчылары-дыр. Оларын Швецияда «э-ришүгүл» деп алап турар. Оларын кылдыр кол-ла чүдү — чүнү-даа кылбаз. Оларын кылдып канынга олар шак-шагы-биле хүнээр-лер. Манга-ла, бажынып экинчи астарында-ла олар чөмөкчүл, ырап база «философия» чугаалап туралар. Чурукта: швед «көрүштүл».

Фото Репортажбилья — СЭТА-нын

Редактор Н. К. КУДАЖИ.

Бөгүн республикага болгаш Бы-зылга будуттагылап каап турар, чаашкын чок үн болур. Хат ай та-вында. Агаарнын температуразы республикага 12—17, а Кызылга 13—15 градус чылыг.

ОКТАБЬР 6-ДА
«НАЙЫРАЛ»: Уругларга диги-чуруктар 9.45, «Гаврош» 11.30, 1.15, «Ыракта сылдысты чыры» (1-ги, 2-ги сериялары) 3.6, 9 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Рита» 11.15, 1.15, 3.15, «Умберто Д» 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
«ЕНИСЕЙ»: «Улукбектин сылдызы» 2.40, 4.40, 6.40, 8.40 шактарда.
«ВОСТОК»: «Огул» 3.30, «Хоорайла өске кижн» 5.20, 7.15, 9 шактарда.

РЕСПУБЛИКАНЫН КИНОЭКРАНЫНДА

ЗВЕЗДА УЛУГБЕКА
«Улукбектин сылдызы»

Эрге-чагырга дээш

ЛОНДОН. (СЭТА). «Национал фронт» дээр политиктиг чак бөдүл-дежишкынни Леопольдизиле тур-гускан дугайын чарлаан, ол бөдүл-дежишкын агмы премьер Чомбенин баштаан «Конако» деп партияга удурулганышкы болур. Үк бөлүк «на-ционал чакгыс эптин» чааан тургу-ларын негээр болгаш агмы чакакты дүжүрер даш демисежир апар деп, ол бөдүлдежишкыннин удуруткучу иштиги херектер министри Виктор Нендаке меделгээ. Нендаканын та-лазакчысы кижини Конгонун сена-дынч дарагынын албан-дузаалына сонгаан сонда ол демисе эгелзден деп Рейтер агентилелинин корреспон-дентин Леопольдизиле диннаткан. Үстүндө политиктиг бөдүлдежиш-кыннин талазында Конгонун прези-дентин Касабубу туруп турар бол-гаш мындг бөдүлдежишкынни тур-гускан чорук эрге-чагырга даш премьер-министрин болгаш прези-дентинин аразына демисеэин чак-уе-чаазы болур деп Леопольдизиле политиктиг кижилеринин санап турарын корреспондент диннаткан.

ЧЫЛДА ШЫН СОЛУННУ ЧАГЫДЫП АЛЫРЫНЫҢ

Солунну чагыдып алырының саны кызыгаар чок

ЧАГЫДЫП АЛЫР ӨРТЭЭ:

Чылда — 6 рубль,
6 айда — 3 рубль,
Үш айда — 1 рубль 50 көпеек.

Чагыдылганы харылаанын бүгү конторалары, салбырлары, бүдүрүлгелерде, организацияларда, колхозтарда, совхозтарда хей-ниити төлөлекчилери хүлээп алыр.

Номчукчулар! Бистин солунувусту чагыдып алырыныче далажынар!

РЕДАКЦИЈАНЫН АДРЕСИ: Кызыл, Шетинкин — Бравченко куудумчуз, бажын №3 ТЕЛЕФОННАР: Редакторнун 24-63, редакторнун оралакчыларынын 35-24, 25-38, харысалгалы секретарынын 23-35, партийн амыттарда килдизинин 23-54, агитация болгаш пропаганда база кээз ажа-ажи килдизинин 37-13, чөдүр килдизинин 22-64, чагаа ажыкчы болгаш кээз корреспондентилер база совет тургузу болгаш амырал килдизинин 21-27, иштия информация килдизинин 20-60, бухгалтериянын 31-75, корректорларынын 21-47, 27-41, Солун келбей барганда 32-75 телефонче долгаар.

Тыва АССР-нин Министрлер Чөвүлелинин чанында парлада эртелединин типографиязы.

ТС-01005